ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

Διαχειριστής: Σ. ΒΕΛΛΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 142

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ" ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰουνίου 1909

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνοι
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ—Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ—Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η ΜΕΙΟΨΗΦΙΑ ΤΟΥ κ. ΑΝΤ. ΜΟΜΦΕΡΡΑΤΟΥ

Τὸ ἱστορικὸν τῆς κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα δημοσιευθείσης ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν εἶνε γνωστὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν. Ὁ κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός, ὑπολαβὼν ὅτι ἐθίγετο ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του ἐξ ἀρθριδίου δημοσιευθέντος ἔν τινι τῶν προηγουμένων φύλλων, οὕτινος τὴν εὐθύνην ἀνέλαβεν ὁ ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῆς «Δικαιοσύνης» κ. Πέτρ. Θηβαῖος, ἀπηύθυνεν ὑπὸ τύπον μηνύσεως, ἔγγραφον πρὸς τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον Ἀθηνῶν, ὑποδεικνύων ὅτι ὑφίσταται περίπτωσις ὅπως ἐπιληφθῇ τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καθ' ἣν ἐλάβομεν γνῶσιν τοῦ γεγονότος τούτου, ἐχαρακτηρίσαμεν αὐτὸ ὡς σύμπτωσιν εὐτυχῆ, καθότι, ὡς καὶ τότε παρετηρήσαμεν, παρέχεται ἀφορμή, ἔστω καὶ εἰς βάρος ἡμῶν, νὰ καθορισθῶσι τὰ ὅρια τῶν Πειθαρχικῶν Συμβουλίων τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων καὶ νὰ διαγραφῇ ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν ἐπὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἀναζητεῖται εὐθύνη παρὰ δικηγόρων ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτοι κατ' εὐκαιρίαν ἢ καὶ κατ' ἐπάγγελμα κύριον ἢ παρεπόμενον δημοσιογραφοῦν.

Ἤδη τὸ ζήτημα τοῦτο, ἴσως ὄχι τόσον εὐρέως ὅσον ἀνεμένομεν καὶ οὐχὶ μετὰ τόσης ἀκριβολογίας οἵα ἐπεβάλλετο ἐπὶ ζητήματος τοσοῦτον οὐσιώδους καθ' ἡμᾶς, λύεται διὰ της κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου, ἡ ὁποία, ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσωμεν, παρὰ τὸ στενῶς νομικὸν τῆς μορφῆς της καὶ τὸ πανηγυρικῶς ὀλιγόλογον τοῦ διατακτικοῦ της, δι' οὗ τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον κηρύσσεται ἀναρμόδιον, λησμονεῖται πρὸς στιγμὴν καὶ φαίνεται ὄχι μόνον ὅτι ἀνέγνωσε τὸ ἐπιλήψιμον κατὰ τὸν καταμυνύσαντα κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀρθρίδιον, ἀλλ' ὅτι καὶ πειρᾶται νὰ τὸ ἐπικρίνῃ, ἂν μὴ καὶ νὰ τὸ κατακρίνῃ.

Διότι ἡ ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς σκέψει περικοπὴ καθ' ἣν τὸ δημοσίευμα ἡμῶν «ὑπερέβη τὰ ὅρια τοῦ προσήκοντος ἐν τῇ ἐκφράσει», ἂν δὲν ἐτέθη δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἄγνωστον βεβαίως εἰς ἡμᾶς, δὲν δύναται, νομικῶς τοὐλάχιστον ἐξεταζομένη, νὰ ἔχῃ ἄλλην τινὰ σημασίαν ἢ ὅτι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον, τὸ ἀναρμόδιον κηρῦξαν ἑαυτό, ἐλησμονήθη πρὸς στιγμὴν καὶ ἀνέλαβεν ἔργον κριτοῦ, ἀφοῦ ἐκφέρει γνώμας ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου αὐτὸ τοῦτο ἀποφαίνεται ὅτι στερεῖται ἁρμοδιότητος.

Ἔχει ὅμως καὶ τὴν φαεινοτέραν ὄψιν τὸ ἐπεισόδιον ἐξ οὗ προεκλήθη ἡ ἄνω ἀπόφασις, διότι δι' αὐτοῦ παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία εἰς περιφανὲς τοῦ Πειθαρχιχοῦ Συμβουλίου μέλος, τὸν δικηγόρον κ. Ἀντών. Μομφερρᾶτον, ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ὑπὸ τύπον μειοψηφίας τὰς ἐλευθεριωτέρας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου ζητήματος γνώμας, αἵτινες καθ' ἡμᾶς καὶ ἐκράτησαν καὶ εἶνε προωρισμέναι νὰ κρατήσουν ἐπὶ παντὸς οὐχὶ ὀλιγαρχικοῦ πολιτεύματος. Δημοσιογράφος, ὡς μετὰ τόσης σαφηνείας καὶ μετὰ τόσου θάρρους ἐν τῇ ἐκφράσει παρατηρεῖ ὁ κ. Α. Μομφερρᾶτος, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ὅταν ὑπεράνω τούτου κρέμαται εἰς πέλεκυς. Θὰ ἦτο δὲ ὄχι πλέον λυπηρόν, ἀλλ' ἱκανὸν νὰ ἐμπνεύσῃ ἄκραν ἀπογοήτευσιν τὸ φαινόμενον νὰ ἵσταται ὑπεράνω τοῦ δικηγόρου—δημοσιογράφου—ἐν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὅπερ νὰ κρίνῃ ἂν τὸν δημόσιον ἢ τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἐλέγχῃ ὁ γράφων δικηγόρος, ἂν ὑπερέβη τὰ ὅρια τοῦ προσήκοντος ἐν τῇ ἐκφράσει καὶ τὰ παρόμοια. Χειροπέδαι τοιούτου εἴδους δεσμεύουν μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον τόσον τὸ πνεῦμα καὶ ὑποσκάπτουν τὴν γραφίδα τόσον, ὥστε τὸ κέρδος ὅπερ ἡ εὐπρέπεια εἶνε πιθανὸν νὰ προσεπορίζετο δὲν δύναται νὰ ἀντισταθμηθῇ πρὸς τὴν ἀσφαλῆ ἐκ τῆς δεσμεύσεως ἀπώλειαν.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Ἐπειδή, κατὰ τὰ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τελοῦντα πραγματικὰ γεγονότα, πρόκειται περὶ δημοσιογραφικοῦ ἄρθρου ἐν ἐφημερίδι ἐκδιδομένη παρὰ δικηγόρων γραφέντος, δι' οὗ ἐπικρίνεται ἡ πολιτεία τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἐν τῇ ἀναφερομένῃ περιστάσει, προσαπτομένης αὐτῷ ἀδρανείας περὶ τὴν προστασίαν τοῦ ἀξιώματος τοῦ παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελέως, θιγομένου διά τινος ἐγγράφου τοῦ Νομάρχου Εὐβοίας. Ἐκ τῆς ἐν λόγῳ δὲ διατριβῆς ἀληθῶς προκύπτει ὅτι ὁ ἀρθρογράφος, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ὑπερέβη τὰ ὅρια τοῦ προσήκοντος ἐν τῇ ἐκφράσει καὶ ὅτι τὰς κρίσεις αὐτοῦ ἀπροσέκτως ἐστήριξεν ἐπὶ γεγονότων ἅτινα προφανῶς δὲν ἀνάγονται εἰς τὸν ἐπικρινόμενον ὑπουργὸν ἀλλ' εἰς ἑτέραν δημοσίαν ἀρχήν, ἀλλ' ὅμως ἐπίσης προκύπτει ὅτι ἡ ἐπίκρισις δὲν καθάπτεται τοῦ ὑπουργοῦ ὡς ἀτόμου, ἀλλὰ περιορίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν καθαρῶς ὑπηρεσιακήν.

Ἐπειδὴ ἡ διὰ τοῦ τύπου ἢ ἐν δημοσίαις συνελεύσεσιν ἢ καθ' οἱονδήποτε ἕτερον τρόπον ἐκδήλωσις πολιτικῶν φρονημάτων καὶ γνωμῶν καὶ ἄσκησις πολιτικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν δημοσίων ἀρχῶν, εἶναι δικαίωμα παντὸς πολίτου ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Συντάγματος περιφρουρούμενον, ὡς ἀπαρτίζον μέρος τοῦ δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων. Συνᾴδει δὲ πρὸς ταῦτα καὶ τὸ ἄρθρον 95 τοῦ Συνταγματος, ὑπάγον εἰς ἐξαιρετικὴν δικαιοδοσίαν τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου *τὰ μὴ ἀφορῶντα τὸν ἰδιωτικὸν βίον*. Τοῦ δικαιώματος ἄρα τούτου ἡ ἄσκησις καθ' ἑαυτήν, ἐφ' ὅσον περιορίζεται εἰς τὴν ἔρευναν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ δημοσίου βίου καὶ δὲν ἐκτρέπεται εἰς προσωπικὰς προσβολὰς ἢ ἄλλας ἀξιοποίνους ἢ ἐπιμέμπτους πράξεις ἀναφερομένας εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ δώσῃ χώραν εἰς ἐφαρμογὴν τῆς ἐπὶ τῶν δικηγόρων εἰδικῆς αὐτοῦ δικαιοδοσίας.

Ἐπειδὴ ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ περὶ δικηγορικῶν Συλλόγων ΓΤΙΖ νόμου τῆς 23 Δεκεμβρίου 1908 ἡ ἁρμοδιότης τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὑφίσταται ἔνθεν μὲν ἐπὶ παραβάσεως τῶν ἐπιβεβλημένων τοῖς δικηγόροις ἐκ τοῦ λειτουργήματος αὐτῶν καθηκόντων, ἔνθεν δὲ ἐπὶ διαγωγῆς ἀναξιοπρεποῦς ἢ ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτῶν. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην κατηγορίαν ἡ ἐξεταζομένη περίπτωσις δὲν ὑπάγεται, διότι τὸ δημοσιογραφεῖν δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἔργων τοῦ δικηγόρου οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁπωσδήποτε σχετιζόμενον πρὸς τὰ δικηγορικὰ καθήκοντα.

Αἱ διατάξεις δὲ τοῦ ἄρθρ. 147 τοῦ δικαστ. Ὀργαν. καὶ τῶν συναφῶν αὐτῷ περὶ τηρήσεως τοῦ πρὸς τὸ δικαστήριον καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὀφειλομένου σεβασμοῦ καὶ σεμνότητος καὶ μετριότητος περὶ τὰς ἐκφράσεις, καθὰ προκύπτει ἔκ τε τοῦ περιεχομένου τοῦ ἄρθρου 147 καὶ ἐκ τοῦ 149 ἄρθρου τοῦ Ὀργαν. ἀπαγγέλλοντος ὡς κύρωσιν τὴν παραχρῆμα πειθαρχικὴν τιμώρησιν ὑπὸ τοῦ ἐπιλαβομένου τῆς ὑποθέσεως δικαστηρίου, ἀφορῶσι τὴν ἐν τῇ ἐπὶ δικαστηρίου παραστάσει, ταῖς προφορικαῖς καὶ ἐγγράφοις ἐκθέσεσι καὶ λοιπῇ σειρᾷ τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτοῦ ἐνεργειῶν προσήκουσαν συμπεριφορὰν τοῦ δικηγόρου, οὕτω δ' ἡρμηνεύθη καὶ ὑπο τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀποφηναμένου ὅτι αἱ διατάξεις αὗται δὲν εἶνε ἐφαρμοστέαι οὐδ' ἐπὶ δικηγόρου ἰδίαν ἑαυτοῦ ὑπόθεσιν ὑπερασπιζομένου ὡς διαδίκου ἐπὶ δικαστηρίου, ἀλλὰ μόνον ἢ τοὺς ἰδιώτας ἀφορῶσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 132 Ὀργ. καθ' ἣν ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτῶν ὁ λόγος (Ἀρ. Παγ. ἀπ. 122 τοῦ 1871).

Ὑπὸ τὸν ὅρον δ' ἑτέρωθεν τῆς ἀναξιοπρεποῦς ἢ ἀσυμβιβάστου διαγωγῆς περιλαμβάνεται ἀναντιρρήτως ἡ ὅλη συμπεριφορὰ τοῦ δικηγόρου κατὰ τὸν ἰδιωτικὸν ἢ κοινωνικὸν αὐτοῦ βίον, πᾶν δ' ἐν αὐτῷ παράπτωμα εἴτε ποινικῶς κολάσιμον εἴτε ἠθικῶς ἐπιλήψιμον διατελεῖ ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐποπτείαν τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Ἀλλ' ἡ τοῦ δικηγόρου ἐνέργεια ὡς πολίτου ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ἡ ἐνάσκησις τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων δὲν δύναται κατὰ τὰ ἐν τῇ σκέψει ΙΙ ἐκτεθέντα ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ὁμοίου ἐλέγχου.

Ἐπειδὴ ἐντεῦθεν ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω πραγματικὰ δεδομένα δὲν ὑφίσταται περίπτωσις τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Πειθαρχικοῦ Σσμβουλίου.

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 23 καὶ 30 τοῦ ΓΤΙΖ' νόμου

Ἀποφαίνεται ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς προκειμένης εἰς τοὺς ἄνω δικηγόρους ἀποδιδομένης πράξεως.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1909.

Τὰ μέλη τοῦ Πειθ. Συμβ.

Ἡ μειοψηφία τοῦ κ. Ἀντ. Μομφερράτου

Τὰς κατωτέρω σκέψεις, αἵτινες ἔλαβον θέσιν ἐν τῷ πρακτικῷ ὡς μειοψηφία, ἔσχε τὴν εὐμένειαν νὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ ὅπως δημοσιεύσωμεν ὁ κ. Ἀντ. Μομφερρᾶτος.

Κατὰ τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει σκέψεις τῆς πλειοψηφίας, ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῷ συμβουλίῳ γνώμην, ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τοῦ τύπου, ὅταν ὁ δικηγόρος ἐλέγχῃ τὸν δημόσιον βίον, ὅσονδήποτε βαρεῖαι καὶ ἂν εἶνε αἱ φράσεις αὐτοῦ δὲν ὑπάγεται εἰς πειθαρχικὴν καταδίωξιν, διότι ἀσκεῖ δικαίωμα συνταγματικόν. Ὅταν ὅμως ἐκτρέπηται εἰς προσωπικὰς προσβολὰς καὶ ὕβρεις στρεφομένας εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, τότε ἁρμοδίως δύναται νὰ καταδιωχθῇ καὶ πειθαρχικῶς.

Ἐπειδὴ ἡ διαστολὴ αὕτη φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως εὔλογος, ἐνέπνευσε δὲ αὐτὴν ἡ γαλλικὴ νομολογία. Ἐν τῇ γαλλικῇ νομολογίᾳ τῳόντι εὕρηται ἀπόλυτος ἀρχή, ὅτι ὁ δικηγόρος ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ πειθαρχικοῦ σομβουλίου οὐ μόνον ὅταν περιπίπτῃ εἰς πταίσματα ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ καὶ ὅταν αἱ καταγγελλόμεναι πράξεις ἐνέχωσι χαρακτῆρα ἐντελῶς πολιτικόν, διότι ἐθεωρήθη, ὅτι οὐδεμία πρέπει νὰ γίνεται διάκρισις μεταξὺ τῶν παραπτωμάτων τοῦ δικηγόρου, ἀλλ' ὅτι πᾶσα πρᾶξις αὐτοῦ ἐν γένει ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν ὀφειλομένην ἀξιοπρέπειαν εἶνε πειθαρχικῶς τιμωρητέα (Pandectes francaises ἐν λ. avocat 1384, 1401, 1402. Dalloz 91—2—116. Cass. 9 Ἰουνίου 1890. Bordeaux 11 Δβρίου 1889).

Ἐπὶ τῇ βάσει τοιαύτης ἀρχῆς ἐθεωρήθη ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν εἰς τὸν δικηγόρον νὰ γράφῃ εἰς ἐφημερίδας ἀλλ' ὅτι ὀφείλει πάντως νὰ ἀποφεύγῃ τὴν χρῆσιν ἀπρεπῶν φράσεων (Paris 20 Août 1848. 21 Δβρίου 1858—13 Δβρίου 1864—17 Μαρτίου 1885 Pandectes francaises αὐτ. 1397).

Ἀλλ' αἱ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Συντάγματι θεμελιώδεις ἀρχαὶ ἀποκρούουσι τοὺς περιορισμοὺς οὓς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ὡς πρὸς τοὺς δικηγόρους τείνει νὰ εἰσαγάγῃ διὰ τῆς ἐν ταῖς σκέψεσι τῆς πλειοψηφίας διαστολῆς.

Ἐπειδὴ ἡ διαστολὴ αὕτη ἐν τῇ ἐφαρμογῇ μάλιστα παρουσιάζει τὴν σαθρότητα αὐτῆς, διότι, ὡς ἐν προκειμένῳ, τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον δικαιοῦται νὰ ὑποβάλλῃ εἰς ἔλεγχον οἱονδήποτε δημοσίευμα. Ἀλλ' ἡ ἐνέργεια αὕτη δὲν εἶνε ἀσφαλής, ἡ διάγνωσις δὲν εἶνε πάντοτε σταθερὰ ἀλλὰ τοὐναντίον ἀμφίβολος, ἀναλόγως τῆς ἀντιλήψεως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἑπομένως αὐθαίρετος καὶ ἐπικίνδυνος, ὁ δ' ἔλεγχος τοιουτοτρόπως πιθανὸν πράγματι νὰ θίξῃ δόγμα ὑψίστης σημασίας τοῦ δημοσίου δικαίου, ὅτι ὁ τύπος εἶνε ἐλεύθερος καὶ πᾶς τις δικαιοῦται νὰ δημοσιεύῃ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του (Συντ. ἄρθρ. 14). Ἐὰν ἐπετρέπομεν εἰς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον τοιοῦτο δικαίωμα, νὰ ἀνιχνεύῃ δηλαδὴ πᾶν ἄρθρον οὗ συντάκτης ἔτυχε νὰ εἶνε δικηγόρος, νὰ ζυγίζῃ τὰς λέξεις, ν' ἀνακαλύπτῃ ἐν φρασιδίοις καὶ λέξεσι τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν μήπως ὑπάρχῃ τις παράβασις τοῦ δικηγορικοῦ καθήκοντος, ἠθέλομεν καθιερώσῃ εἶδος μυστηριώδους λογοκρισίας, ἣν ἕτερον ἀξίωμα τοῦ Συνταγματικοῦ ἡμῶν χάρτου ρητῶς ἀπηγόρευσε στηριζόμενον ἐπὶ τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας τοῦ τύπου (ἄρθρ. 14). Πλὴν τούτου, ἐν ᾧ πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς Θέμιδος ἀξιοῦμεν παρὰ τοῦ δικηγόρου θάρρος ἀκαταμάχητον καὶ χαρακτῆρα ἀπτόητον ἀπέναντι οἱουδήποτε καὶ τοῦ ἰσχυροτέρου ἀντιδίκου, διὰ τῆς λογοκρισίας ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ, ἔνθα ἐξυπηρετοῦνται οὐχὶ ἰδιωτικὰ ἀλλὰ δημόσια συμφέροντα, παρεισάγομεν καὶ ἐπισείομεν τὸ μορμολύκειον φόβου καὶ ἀπειλῆς πειθαρχικοῦ συμβουλίου, καθ' ὃν χρόνον σήμερον παρ' ἡμῖν μετὰ σοβαρωτάτων ἐπιχειρημάτων ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ ἀχαλίνωτος ἐλευθερία τοῦ τύπου εἶνε μᾶλλον εὐεργετικὴ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς τε κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας.

Ὁ δικηγόρος διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἐν τῷ μέσῳ τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν παθῶν, διὰ τῆς πείρας καὶ ἱκανότητος, τῆς ἐπιστημονικῆς ἀμίλλης, διὰ τοῦ καλάμου καὶ τῆς γλώσσης, οὐχὶ σπανίως φέρεται εἰς τὰ ὕψιστα ἀξιώματα. Ἡ σταδιοδρομία αὕτη

προϋποθέτει θάρρος καὶ πεποίθησιν καὶ πρὸ πάντων ἀνεξαρτησίαν καὶ χαρακτῆρος καὶ βουλήσεως. Ἡ διὰ πειθαρχικῶν ποινῶν ἀπόπειρα χαλιναγωγήσεως χάριν δῆθεν τοῦ ἀσπίλου τῆς δικηγορικῆς ἐφεστρίδος, δὲν εἶνε οὔτε πρακτικὴ οὔτε σύμφωνος πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν κρατοῦντας θεμελιώδεις φιλελευθέρους θεσμούς.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, κατὰ τὴν μειοψηφίαν, τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ὀφείλει νὰ κηρυχθῇ ἀπολύτως ἀναρμόδιον ἄνευ τινὸς διαστολῆς προκειμένου περὶ τῶν ἐγκλημάτων τοῦ τύπου.

CENSORES!

Ὅτε κατὰ τὰς ἐπὶ τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ συζητήσεις τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἐπέκρινον τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ ἐχαρακτήρισα αὐτὰς ὡς ἀπὸ πνεύματος ἀπολυταρχίας, δὲν ἐπίστευον, ὅτι τὸ τοιοῦτο πνεῦμα ὑπῆρχε βουλήσει καὶ ἐπιγνώσει. Ἡ πεποίθησίς μου ὅμως αὕτη διαψεύδεται ὁλοκλήρως καὶ ρητῶς ὑπὸ τῆς ἐν ἄλλῃ στήλῃ δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, προκειμένου τοῦ ζητήματος ἂν οἱ δικηγόροι ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράζωμεν ἐλευθέρως τοὺς στοχασμούς μας. Λυποῦμαι πολύ, διότι, ἀνάγνοῦς τὴν ἀπόφασιν ἐν τῷ Τυπογραφείῳ μόλις καὶ διακοπτομένης τῆς ἐκδόσεως τῆς «Δικαιοσύνης» ἕνεκα τοῦ θέρους, δὲν ἔχω ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην εὐκαιρίαν ν' ἀναλύσω τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν ἐν πάσῃ τῇ προσηκούσῃ εὐρύτητι. Ὑπολαμβάνω ὅμως ὡς παράβασιν αὐτόχρημα καθήκοντος νὰ μὴ διαμαρτυρηθῶ δι' ὀλίγων λέξεων.

Καὶ περὶ τοῦ ποία μὲν ἔχει κατασταθῇ παρ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Πολιτεύματος ἡ ἐλευθερία τοῦ Τύπου, σοφῶς καὶ σαφῶς διδάσκει ἡ μειονοψηφία τῆς ἀποφάσεως, φέρουσα τὴν σφραγῖδα τοῦ νομικοῦ κύρους καὶ τῆς δικηγορικῆς ἐμπειρίας τοῦ σεβαστοῦ συναδέλφου κ. Α. Μομφερράτου. Ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ πλειονοψηφία τῆς ἀποφάσεως δὲν περιωρίσθη στενῶς εἰς τὸ ζήτημα, ἐξετάθη εἰς δόγμα εὐρυτάτης ἐννοίας, τὸ ἑξῆς:

«Ὑπὸ τὸν ὅρον δ' ἑτέρωθεν τῆς ἀναξιοπρεποῦς ἢ ἀσυμβιβάστου διαγωγῆς περιλαμβάνεται **ἀναντιρρήτως** ἡ ὅλη συμπεριφορὰ τοῦ δικηγόρου κατὰ τὸν ἰδιωτικὸν καὶ κοινωνικὸν αὐτοῦ βίον, **πᾶν** δ' ἐν αὐτῷ παράπτωμα εἴτε ποινικῶς κολάσιμον εἴτε ἠθικῶς ἐπιληψιμον διατελεῖ ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐποπτείαν τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου. Ἀλλ' ἡ τοῦ δικηγόρου ἐνέργεια ὡς πολίτου ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ἡ ἐνάσκησις τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων δὲν δύναται κατὰ τὰ ἐν τῇ Π σκέψει ἐκτιθέμενα ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ὁμοίου ἐλέγχου».

Οὐδὲν πλέον οὐδὲν ἧσσον ἢ κατεστάθησαν πέντε censores δικαίωμα ἔχοντες νὰ κατασκοπεύωσι τὸν βίον ἡμῶν, κατὰ τὸ ἴδιον ἑαυτῶν κριτήριον, ἐντὸς τῶν οἰκογενειῶν μας, κατὰ τὰς συναλλαγάς μας, κατὰ τὰς διασκεδάσεις μας, καθ' ὅλας τὰς κοινωνικὰς σχέσεις μας. Νομικοὶ δὲ τοῦ ὕψους τοῦ Ἔσσλιν καὶ τῆς περιωπῆς τοῦ Ρακτιβὰν ὑπογράφουσιν ἀπόφασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα καθίστανται μᾶλλον περιωρισμένα τῶν πολιτικῶν. Καὶ δὲν ἀντελήφθησαν, ὅτι δόγμα τοιοῦτον ἀνατρέπει οὐ μόνον τὸ ἄλλως φιλελευθερώτατον ἡμῶν Πολίτευμα ἀλλ' ἄρδην τὰς βάσεις ὅλας τῆς νεωτέρας πολιτικῆς ἐπιστήμης, ὅλου τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Καὶ ὅμως εἶνε πλέον ἢ στοιχειῶδες ὅτι μόναι αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι διοργανοῦνται καὶ παρέχονται ὑπὸ τῶν νόμων, ἐνῷ αἱ ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι ὑπάρχουσι κατὰ φύσιν καὶ εἶνε ἀνάφαιρετοι καὶ ἀπεριόριστοι, ἁπλῶς ἀναγνωριζόμεναι καὶ μόνον προστατευόμεναι ὑπὸ τῶν νόμων.

Τὸ ἄρθρον 4 ἐδ. α' τοῦ νόμου περὶ Δικηγορικῶν Συλλόγων ἔχει οὕτω: «Εἰς τὰ ἔργα τοῦ Συλλόγου ὑπάγονται: α') Ἡ μέριμνα περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν δικηγόρων **καὶ** τοῦ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλομένου σεβασμοῦ κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἔργων των, ὡς ἐπίσης ἡ μέριμνα περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων τῶν δικηγόρων» Ἂν ἡ διάταξις αὕτη ἀνεγινώσκετο ἄνευ κινησορικῶν διαθέσεων, θὰ κατενοεῖτο εὐχερῶς ὅτι ἐκ τῆς ὅλης ἐννοίας αὐτῆς καὶ μάλιστα ἐκ τῆς συμπλεκτικῆς διατυπώσεώς της πρόκειται περὶ δικαιώματος τῶν Συλλόγων νὰ ὑπερασπίζωσι τὴν προσβαλλομένην τυχὸν ὑπὸ ἄλλων δικηγορικὴν ἀξιοπρέπειαν, οὐχὶ δὲ περὶ δικαιώματος τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων ν' ἀναγορεύωσι θέσφατα δικηγορικῆς ἀξιοπρεπείας. Ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν ἐκτείνεται μόνον ἐπὶ παραβάσεων νομίμων διατάξεων, οὐχὶ ἐπὶ παραβάσεων αἵτινες ὑπάρχουν ἀπολύτως κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν. Καὶ ἔπρεπε νὰ κατανοήσουν, ὅτι δὲν παρερμηνεύουν ἁπλῶς τὸν νόμον, ἀλλ' ὑπερβαίνουσι τολμηρῶς τὰ ἐσκαμμένα, ἐὰν ἀσκήσωσι δικαιοδοσίαν καὶ «**περὶ ἀσυμβιβάστου**», ἐνῷ ὁ νόμος περὶ Δικηγορικῶν Συλλόγων οὔτε ὑπαινιγμὸν ἔχει περὶ τούτου, ἀρκούμενος εἰς τὰς διατάξεις τῶν δικονομικῶν νόμων καὶ τοῦ Δικαστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐὰν τοιαῦται διατάξεις ὑπάρχωσιν ἢ θὰ ὑπάρξωσι, διότι «**τὸ ἀσυμβίβαστον**» ἀποτελεῖ περιορισμὸν οὐσιώδη τῆς ἐλευθερίας χάριν τῆς πολιτικῆς τάξεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος, ὃν βεβαίως δὲν δύναται ἄλλος νὰ κανονίσῃ ἢ ἡ Πολιτεία διὰ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας καὶ κατὰ τρόπον ρητόν.

Ἐὰν οἱ Δικηγορικοὶ Σύλλογοι κρίνωσιν ὅτι δέον νὰ ὁρισθῶσιν ὑπὸ νόμου περιπτώσεις πειθαρχικῶν παραβάσεων καὶ ἀσυμβιβάστου, θὰ συζητήσωσι κατὰ τὰς συνελεύσεις αὐτῶν καὶ θὰ ἐπιζητήσωσι τὴν κύρωσιν ὑπὸ τῆς Πολιτείας τῆς γνώμης των. Ποῦ ὅμως εὗρε τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δι' ἑαυτὸ δικαιώματα, ἅτινα οὔτε ὁ μᾶλλον ἀχαλίνωτος Μονάρχης τῆς ἐποχῆς μας θὰ ἐφαντάζετο δι' ἑαυτόν;

Τώρα ἐξηγοῦμεν διατὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δὲν ἀντελήφθη ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 15 § 2 καὶ 3 δὲν ἔχει ἐπιβλητικὰ ἀλλὰ μόνον συμβουλευτικὰ δικαιώματα, ἀφοῦ δὲν δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ὑπὸ παντὸς νομικοῦ ὅτι «συμβιβασμὸς ἐπιβλητικὸς» εἶνε ὅρος ἀκατανόητος.

Τὸ ἀνωτέρω δόγμα τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως ἔχει φυσικὰ καὶ ἐσωτερικὴν ἀντίφασιν καὶ ἐντελῆ παρεννόησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, ὡς τοιούτου καὶ ὡς ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀτυχῶς, τό γε νῦν ἔχον, δὲν ἔχει ἡ «Δικαιοσύνη» ἐπαρκῆ χῶρον πρὸς εὐρυτέραν ἀνάλυσιν.

Εὐστρ. Κουλουμβάκης

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Καλοῦνται τὰ μέλη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν τὴν 27ην Ἰουνίου 1909 ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 6ην μ. μ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Θέματα συνεδριάσεως

1) Ἀνακοινώσεις.

2) Πρότασις τῶν κ. κ. Δ. Ἀντωνιάδου, Λουκᾶ Νάκου καὶ Ἀγγ. Σταυροπούλου περὶ ἀνεγέρσεως καταστημάτων δι' Ἐφετεῖον κλπ. παραπλεύρως τοῦ Πρωτοδικείου.

3) Πρότασις τοῦ κ. Θ. Μαριολοπούλου περὶ ἱδρύσεως Ταμείου ἐκτάκτων πόρων.

Συμπληρουμένου διὰ τοῦ παρόντος φύλλου τοῦ Δ' ἔτους, ἡ «Δικαιοσύνη» διακόπτει τὴν ἔκδοσίν της κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας τῶν διακοπῶν, ἐπαναλαμβάνει δὲ ταύτην ἀπὸ τοῦ πρώτου Σαββάτου τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομήν των ν' ἀποστείλωσι ταύτην.

Περίληψις

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 722 (1909) ὁριστικῆς, τελεσιδίκου καὶ ἀμετακλήτου ἀποφάσεώς του δεξάμενον τὴν ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1907 ἀγωγὴν περὶ διαζυξεως τοῦ Νικολάου Ἰω. Ἰγγλέση κατοίκου Ἀθηνῶν κατὰ τῆς Ἀρτέμιδος τέως συζύγου Ν. Ἰγγλέση θυγατρὸς Ἀναστασίου Ἀρνοπούλου κατοίκου ἐπίσης, ἐκήρυξε διαλελυμένον τὸν ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1902 ἐνταῦθα τελεσθέντα γάμον αὐτῶν.

Ἀθήνησι τῇ 22 Ἰουνίου 1909

Ὁ τοῦ ἐνάγοντος πληρεξ. δικηγόρος

Παν. Ε. Τσαλδάρης

ΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΔΙΚΗΣ ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ

II

Τὰ περιθώρια τῶν ἐπὶ χαρτοσήμου δικογράφων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ περὶ Χαρτοσήμου νόμου «Ἔγγραφα γεγραμμένα κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 5 (ἤτοι φέροντα ἐν τοῖς περιθωρίοις τοῦ χαρτοσήμου λέξεις μὴ ἐμφαινούσας ἁπλῆν διαγραφὴν λέξεων ἢ προσθήκην τοιούτων ὡς παραλειφθεισῶν ἐν τῷ σώματι τοῦ ἐγγράφου), ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον ἰσότιμον τοῦ τέλους τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου, ἐφ' οὗ ἐγράφησαν, καὶ *πρὸ τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ* εἶναι ἀπαράδεκτα ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ πάσης ἀρχῆς».

Ἡ τοιαύτη διατύπωσις τῆς διατάξεως ταύτης ἐκφράζει τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως ἔννοιαν, ἥτις, ὡς εἴδομεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 51 καὶ 53 ὡς πρὸς τὰ προσαγόμενα μὲν ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ τριδράχμου χαρτοσήμου εἰσαγωγικὰ δίκης δικόγραφα. Καθὼς ἐκεῖ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος π.χ. προσαγομένη ἀγωγή του ἐπὶ χαρτοσήμου ἐλάσσονος τιμῆς τῶν δρ. τριῶν εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρ. 51, καθ' ὃ τὰ δικαστήρια «*δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δεχθῶσι*» τοιαῦτα ἔγγραφα «ἐὰν μὴ ἐπιτεθῇ τὸ νόμιμον ἐπίσημα διά τε τὸ τέλος καὶ τὸ πρόστιμον», οὕτω καὶ ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ τῶν περιθωρίων τοῦ χαρτοσήμου, αἱ λέξεις τοῦ νόμου: «πρὸ τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ (τοῦ προστίμου) εἶναι ἀπαράδεκτα ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων», οὔτε ἔχουσιν, οὔτε δύνανται νὰ ἔχωσιν ἄλλην ἔννοιαν εἰμὴ τὴν *ἀρνητικήν*, ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ δεχθῶσι καὶ δικάσωσι τὸ περιεχόμενον τῶν τοιούτων ἐγγράφων *ἐφ' ὅσον* δὲν προσάγεται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου ἡ νόμιμος ἀπόδειξις ὅτι τοῦτο ὑπεβλήθη εἰς τὸ νόμιμον πρόστιμον. Πρόδηλον ἐντεῦθεν ὅτι ὁ νόμος δημιουργεῖ ἐνταῦθα ἐπιτακτικὴν καὶ δημοσίας τάξεως ἔνστασιν, *οὐχὶ ἀκυρωτικὴν* κατὰ τοῦ ἐγγράφου, *ἀλλ' ἀναβλητικήν*, τῆς συζητήσεως, αὐτεπαγγέλτως ἀντιτασσομένην κατ' αὐτοῦ, ἔνστασιν ἑπομένως, τῆς ὁποίας ἡ ἐφαρμογὴ λαμβάνει ὑπόστασιν ἐν τῇ διατάξει τῆς ἀποφάσεως: «Ἀπέχει ἢ ἀναβάλλει νὰ δικάσῃ μέχρις οὗ ὁ ἐπικαλούμενος τὸ τοιοῦτον ἔγγραφον προσαγάγῃ αὐτὸ φέρον διὰ τοῦ νομίμως ἐπιτεθειμένου ἐπισήματος τὴν βεβαίωσιν ὅτι ὑπεβλήθη εἰς τὸ νόμιμον πρόστιμον.»

Ἐὰν ὁ νόμος ἐκήρυττε τὸ ἔγγραφον ἁπλῶς ἀπαράδεκτον ἄνευ ὅρου τινός, τότε τὸ δικαστήριον ὤφειλε νὰ κηρύξῃ αὐτὸ ἀπαράδεκτον ὡς ἄκυρον. Ἀλλ' ὁ νόμος δηλοῖ ρητῶς ὅτι δὲν θέλει τοῦτο· θέλει νὰ καταβληθῇ τὸ πρόστιμον ἵνα φορολογηθῶσι τὰ ἐν τῷ περιθωρίῳ γεγραμμένα.

Ἡ μόνη κατὰ τοῦτο διαφορὰ μεταξὺ τῆς περιπτώσεως ταύτης καὶ τῆς περὶ τοῦ τριδράχμου χαρτοσήμου τῶν εἰσαγωγικῶν δίκης δικογράφων, ἀνωτέρω ἐξηγηθείσης, εἶναι ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν τελευταίων τὸ τέλος καὶ τὸ πρόστιμον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ μόνος ὁ ἐκδοὺς τὸ εἰσαγωγικὸν δικόγραφον διάδικος, διότι αὐτὸς ὑποχρεοῦται νὰ τηρῇ καὶ προσάγῃ τὸ τοιοῦτον δικόγραφον. Ἐπὶ τῆς παραβιάσεως ὅμως τῆς περὶ τῶν περιθωρίων ἀπαγορεύσεως, οἱοσδήποτε καὶ ἂν καταβάλῃ τὸ πρόστιμον νομιμοποιεῖ τὸ ἔγγραφον, διότι κυρίως εἰπεῖν δὲν πρόκειται περὶ ποινῆς ἀλλὰ περὶ ζημίας τοῦ Δημοσίου, καὶ δὲν πρόκειται περὶ δικονομικῆς ἀλλὰ περὶ φορολογικῆς ὑποχρεώσεως.

Διὰ τοῦτο θὰ ἦτο ἐνταῦθα ἔτι μᾶλλον περιττὴ καὶ ἀσύμφωνος πρὸς τὸν νόμον ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἤθελεν ὑποχρεώσῃ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἕτερον τῶν διαδίκων νὰ καταβάλῃ τὸ πρόστιμον, διότι ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις προϋπάρχει τῆς ἀποφάσεως ἐκ τοῦ νόμου καὶ δὲν βαρύνει τοὺς διαδίκους θετικῶς, ὡς ἁπλῆ πρὸς αὐτὸ ἀπαγόρευσις τοῦ νόμου, ἐπιτάσσοντος τοῖς δικαστηρίοις τοῦτο καὶ μόνον, νὰ μὴ δέχωνται τοιαῦτα ἔγγραφα *πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ προστίμου*.

Καθὼς π. χ. τὰ δικαστήρια ὀφείλουσι νὰ μὴ δικάσωσι πολιτικήν τινα ὑπόθεσιν ἐγγεγραμμένην μὲν ἐν τῷ πινακίῳ ἀλλ' ἄνευ τοῦ νομίμου ἐπισήματος (Ν. Χαρτ. 39 καὶ 56), ἢ καθὼς δύνανται νὰ μὴ ἐκδώσωσιν ἀπόφασιν («πρὸ πάσης ἐνεργείας» ἄρθρ. 32) μέχρις οὗ προκαταβληθῶσι τὰ νόμιμα τέλη, οὐδεμία δὲ ἀνάγκη ὑφίσταται νὰ ὑποχρεώσωσι τοὺς διαδίκους κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας εἰς καταβολὴν τοῦ τέλους, οὕτω καὶ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὀφείλουσιν ἁπλῶς ν' ἀπόσχωσι τῆς ἐκδικάσεως ὁσάκις τὸ δικόγραφον, ἐφ' οὗ πρόκειται νὰ δικάσωσι, προσάγεται φέρον ἐν τοῖς περιθωρίοις αὐτοῦ ἐγγραφὰς κατὰ παραβίασιν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου περὶ Χαρτ. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε ὅτι τότε μὲν οὐδὲ συζήτησις ἐπιτρέπεται ἄρα οὔτε ἀπόφασις ἐκδίδεται, ἐνταῦθα δὲ γίνεται μὲν συζήτησις, ἐκδίδεται δὲ ἀπόφασις περὶ ἀποχῆς.

Ἕνεκα τῆς ἰδιαζούσης ταύτης φύσεως τῆς διατάξεως ταύτης, ἐπειδὴ ἡ παραβίασις αὐτῆς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ὑπὸ διαφόρους περιπτώσεις, τὰ δικαστήρια πολυτρόπως ἀπεφήνοντο ἑκάστοτε, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε ὀρθῶς.

Ὑπόθες δικόγραφον γεγραμμένον ὁλόκληρον ἐπὶ μόνων τῶν περιθωρίων, κατὰ δὲ τὸν κύριον αὐτοῦ ἐν τῷ μέσῳ χῶρον τελείως ἢ ἐν μέρει μόνον ἄγραφον, οὕτως ὥστε τὰ ἔν τε τοῖς περιθωρίοις καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν γεγραμμένα νὰ ὦσιν ὁμοῦ ὀλιγώτερα τῶν ὅσα θὰ ἠδύναντο νὰ γραφῶσιν ἐπὶ τῶν γραμμῶν τοῦ κυρίου χώρου. Τὰ δικαστήρια ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κρίνοντα ἐπιεικῶς (οὐχὶ ὅμως διὰ τοῦτο καὶ ἀκριβοδικαίως), τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ὡς ἁπλῶς φορολογικήν, δὲν θεωροῦσιν ἀπαράδεκτον τὸ ἔγγραφον, διότι τὸ ὅλον περιεχόμενον αὐτοῦ, ἄλλως γραφόμενον, θὰ ἐχώρει ἐν ταῖς γραμμαῖς μόνον τοῦ κυρίου χώρου τῶν τεσσάρων σελίδων τοῦ χαρτοσήμου. Ἑπομένως ἐκ τῆς τοιαύτης γραφῆς, μὴ γενομένης πρὸς καταδολίευσιν τοῦ νόμου, δὲν ζημιοῦται τὸ Δημόσιον (ΑΠ 441) 1905 ἐν Θέμιδι τόμ. ΙΖ' σελ. 477).

Ἐὰν ὅμως αἱ τέσσαρες σελίδες δὲν εἶνε ἐπαρκεῖς ὅπως περιλάβωσι πάντα τὰ γεγραμμένα, τὸ ἔγγραφον εἶνε βεβαίως ἀπαράδεκτον μέχρις οὗ ὑποβληθῇ εἰς τὸ ἰσότιμον τῷ τέλει πρόστιμον, καὶ διὰ τοῦτο τὸ δικαστήριον ὀφείλει πρὸ τούτου ν' ἀπόσχῃ τῆς ἐκδικάσεως αὐτοῦ (Ἐφετ. Πατρῶν 92 (1896 Ἀθηνῶν 836 (1897) 1259 (1868) καὶ 1705 (1903(ἐν Θέμιδι τόμ. Ζ' σελ. 610, Θ' σελ.72, Ι' σελ, 73 καὶ ΙΕ' τελ. 299).

Ἐννοεῖται, ὅτι ἀπέχοντος τοῦ δικαστηρίου, ὅστις τῶν διαδίκων ἔχει συμφέρον νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ πέρας τῆς δίκης δύναται νὰ νομιμοποιήσῃ τὸ ἔγγραφον καταβάλλων τὸ πρόστιμον, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ παραβάτης τῆς διατάξεως, καὶ αἴρων οὕτω τὸ πρὸς πρόοδον τῆς δίκης πρόσκομμα. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο φυσικῷ τῷ λόγῳ πρέπει νὰ ἦναι κάτοχος των ἐγγράφων ὁ ἐπισπεύδων τὴν δίκην, ἵνα, προσάγων αὐτὸ πρὸς τὸν Ταμίαν καὶ καταβάλλων τὸ πρόστιμον, προκαλέσῃ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ἐπισήματος: Ἐὰν ὅμως τὸ ἔγγραφον προσήχθη κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου διαδίκου καὶ οὗτος, μὴ ἔχων συμφέρον πρὸς ἐπίσπευσιν, ἀρνῆται ἢ ἀναβάλλῃ νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸ εἰς σήμανσιν (π. χ. ἔγγραφον προτάσεων ἢ πρωτότυπον εἰσαγωγικοῦ δίκης δικογράφου παραβιάζον μόνον τὴν περὶ περιθωρίων διάταξιν), ἡ ἐπισήμανσις δύναται νὰ προκληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ γραφείου τοῦ δικαστηρίου ἔνθα εἶνε κατατεθειμένον τὸ ἔγγραφον, μεταβαίνοντος τοῦ Ταμίου ἐκεῖ πρὸς ἐπίθεσιν τοῦ ἐπισήματος, ἢ τῇ συμπράξει τοῦ γραμματέως, προσάγοντος τὸ ἔγγραφον τῷ Ταμίᾳ πρὸς τοῦτο. Τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν ἐν παραπλησίᾳ περιπτώσει διὰ τῆς 983 (1903) ἀποφάσεώς του (Θέμιδος ΙΕ'. σελ. 70) ἀπεφήνατο κατὰ πλειονοψηφίαν ὅτι τὸ κοινοποιηθὲν ἐλλιπὲς κατὰ τὸ τέλος ἐφετήριον δικόγραφον δύναται

καὶ ὁ μὴ κατέχων πλέον αὐτὸ ἐκκαλῶν διάδικος νὰ λάβῃ προσωρινῶς ἐκ τοῦ δικαστικοῦ γραφείου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς σημάνσεως καὶ καταβολὴν τοῦ προστίμου, ἵνα τὸ ἐπαναφέρῃ πάλιν ἐκεῖ ὅθεν τὸ ἔλαβε, καὶ δὲν δύναται τὸ Ἐφετεῖον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τοῦ ἐπὶ τριδράχμου χαρτοσήμου προσαγομένου πρωτοτύπου, καίπερ ὁμοίου κατὰ τὸ περιεχόμενον πρὸς τὸ κοινοποιηθέν.

Ἀλλ' ἀφοῦ τὸ διὰ παράβασιν τῆς περὶ περιθωρίων διατάξεως πρόστιμον εἶναι ἰσότιμον τοῦ τέλους καὶ δύναται νὰ καταβληθῇ παρ' οἱουδήποτε, διότι τὸ Κράτος ἐνδιαφέρεται μόνον νὰ λάβῃ τὸ τέλος καὶ τῷ εἶνε ἀδιάφορον τίς θὰ καταβάλῃ τοῦτο, ἀφοῦ κυρίως δὲν πρόκειται περὶ ποινῆς ἀλλὰ μόνον περὶ ζημίας, ἐρωτᾶται, δύναται ἄρά γε ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ Κράτους νὰ πληρωθῇ κατ' ἄλλον ἁπλούστερον τρόπον, ἤτοι διὰ νέας γραφῆς τοῦ ἐγγράφου εἰς ἄλλο φύλλον χαρτοσήμου, εἴτε ἓν εἴτε πλείονα, κατὰ τρόπον μὴ παραβιάζοντα πλέον τὴν περὶ περιθωρίων διάταξιν;

Ὅταν ὁ ἐκδοὺς τὸ πρῶτον παράνομον ἔγγραφον συνακινῇ νὰ ἐκδώσῃ νέον νόμιμον τοιοῦτον, κατὰ τὸ περιεχόμενον ὅμοιον τοῦ πρώτου, εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, τὸ δὲ τέλος οὕτω καταβάλλεται ἐξαφανιζομένου τοῦ πρώτου ἐγγράφου, δὲν ζημιοῦται βέβαια τὸ Κράτος ὥστε ν' ἀπαιτηθῇ καὶ πάλιν ἡ δι' ἐπιθέσεως ἐπισήματος ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐγγράφου καταβολὴ τοῦ προστίμου. Ἐν τούτοις τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς 1705 (1903) ἀποφάσεώς του (Θέμιδος ΙΕ'. σελ. 299), ἔκρινε κατὰ πλειονοψηφίαν ὅτι, ἐὰν τὸ μὲν δικαστήριον δι' ἀποφάσεως ἀπέσχε νὰ δικάσῃ ἐπὶ ἐφετηρίου παραβιάζοντος μόνην τὴν περὶ περιθωρίων διάταξιν, μέχρις οὗ τοῦτο νομιμοποιηθῇ διὰ τοῦ προστίμου, ὁ δὲ παραβάτης ἐκκαλῶν ἀντὶ τούτου προσαγάγῃ ὕστερον ἕτερον νόμιμον ἐφετήριον, τὸ δικαστήριον δέον διὰ νέας ἀποφάσεως ν' ἀπόσχῃ καὶ πάλιν τῆς συζητήσεως μέχρις οὗ σημανθῇ τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἐφετήριον! Ὡς ὀρθῶς ὅμως παρατηρεῖ ἐν σημειώσει (αὐτόθι) ὁ συντάκτης τῆς Θέμιδος, τὰ δικαστήρια δὲν ἐτάχθησαν ἵνα καταδιώκωσι τὰς φορολογικὰς περὶ τοῦ χαρτοσήμου παραβάσεις, ἀλλὰ μόνον νὰ δικάζωσιν ἐπὶ τῇ βάσει δικογράφων νομίμως ἐπὶ χαρτοσήμου γεγραμμένων. Προσθετέον δὲ εἰς ταῦτα καὶ ὅτι, ἐὰν ὁ παραβάτης, ὡς ἐδικαιοῦτο, κατέστρεφε τὸ πρῶτον ἐκεῖνο δικόγραφον, ἀφοῦ ἦτο ἐκδότης κύριος καὶ κάτοχος αὐτοῦ, πῶς θὰ ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ ὑποβληθῇ ἐκεῖνο εἰς τὸ πρόστιμον, ἵνα ἡ δίκη προβῇ;

Ἄλλην ὁδὸν ἐτράπη τὸ Ἐφετεῖον Ναυπλίου διὰ τῆς 402 (1896) ἀποφάσεώς του (Θέμ. Η' σελ. 189), ἀποφηνάμενον παμψηφεὶ ὅτι, ἐὰν τὸ μὲν κοινοποιηθὲν ἄλλα μὴ προσαγόμενον δικόγραφον ἀγωγῆς παραβιάζῃ τὴν περὶ περιθωρίων διάταξιν τοῦ νόμου, προσάγεται ὅμως ἕτερον νόμιμον ἀντίγραφον αὐτοῦ, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ δικάσῃ ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦναι αὐτὸ τὸ κοινοποιηθὲν χωρὶς νὰ κηρύξῃ ἀπαράδεκτον τὴν συζήτησιν.

Ἡ λύσις εἶνε βεβαίως ὀρθή, διότι ἀφοῦ ἡ μὲν ἐπὶ τῶν περιθωρίων γραφὴ δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα, ἄρα δὲν παράγει τῷ ἐναγομένῳ δικαίωμα ἀκυρωτικῆς ἐνστάσεως, τὸ δὲ παραβιάζον τὴν διάταξιν ἔγγραφον, ὁσάκις ἐννοεῖται δὲν εἶνε εἰσαγωγικὸν δίκης, δὲν εἶνε ἀπαραίτητον πρὸς τὴν συζήτησιν, διότι προσάγεται ἀντ' αὐτοῦ ἄλλο ὅμοιον, τὸ δικαστήριον δὲν παραβιάζει τὸν νόμον δικάζον ἐπὶ τοῦ προσαγομένου.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπὶ τούτου νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ὅτε ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 90 (1909 ἀποφάσεως του (ἐν «Δικαιοσύνῃ» ἔτος Δ' ἀρ. 131) *ἀπέρριψεν ὡς ἀπαράδεκτον* δικόγραφον προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως φέρον ἀπηγορευμένας ἐν τοῖς περιθωρίοις ἐγγραφάς, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι «κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ περὶ Χαρτ. νόμου τὰ τοιαῦτα ἔγγραφά εἰσιν ἀπαράδεκτα πρὶν ἢ ὑποβληθῶσιν εἰς πρόστιμον ἰσότιμον τοῦ τέλους τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου, ἐφ' οὗ ἐγράφησαν. Ἀφοῦ ἄρα τὸ ἀνωτέρω δικόγραφον δὲν ὑπεβλήθη ἔτι εἰς τὸ νόμιμον πρόστιμον, δὲν δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ ἐν αὐτῷ λόγοι ὡς ἀπαράδεκτοι.»

Ἀδιστάκτως πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ αἰτιολογία αὕτη εἶνε τελείως σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον κατά τε τὸ γράμμα καὶ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, διότι τῳόντι τοῦτο ἀκριβῶς διατάσσει καὶ τοῦτο σκοπεῖ ὁ νόμος νὰ μὴ δέχωνται τὰ δικαστήρια ἔγγραφα γεγραμμένα κατὰ παράβασιν τῆς περὶ περιθωρίων τοῦ χαρτοσήμου ἀπαγορεύσεως μέχρις οὗ ταῦτα ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ νόμιμον πρόστιμον. Ἀλλ' ἐπίσης ἀδιστάκτως πρέπει ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι τὸ διατακτικὸν μέρος τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ἀρείου Πάγου διατελεῖ ἐν ἀπολύτῳ ἀντιθέσει πρός τε τὸν νόμον καὶ τὴν παρατεθεῖσαν ὀρθὴν αἰτιολογίαν τῆς ἀποφάσεως. Ἡ ὀλεθρία δὲ ἀληθῶς συνέπεια, ἣν καθιέρωσεν ἡ ἀπόφασις αὕτη, κεῖται ἀκριβῶς ἐν τῇ ἀντιθέσει ταύτῃ τοῦ διατακτικοῦ πρὸς τὸ αἰτιολογικὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τὸν νόμον.

Διότι οὐδαμοῦ ὁ νόμος διατάσσει τὰ δικαστήρια ν' *ἀπορρίπτωσιν* ὡς ἀπαράδεκτα τὰ τοιαῦτα δικόγραφα ἤ, ὅπερ τὸ αὐτό, ν' ἀπορρίπτωσιν ὡς ἀπαραδέκτους διὰ τοῦτο τοὺς ἐν αὐτοῖς λόγους. *Τὸ ἀπορρίπτειν* δικόγραφον ἐνδίκου τινὸς μέσου, οἷον καὶ ἡ ἀναίρεσις, ὡς ἀπαράδεκτον, προϋποθέτει ἀκυρότητα αὐτοῦ θανάσιμον, αἴρουσαν αὐτὴν τὴν νόμιμον ὑπόστασιν τοῦ δικογράφου ὡς τοιούτου, εἴτε δι' ἔλλειψιν τύπου τινὸς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένου, εἴτε δι' ἀναρμοδιότητα, εἴτε δι' ἐκπρόθεσμον, εἴτε ὡς ἄνευ ἐννόμου συμφέροντος ἢ ὡρίμου δικαιώματος ἀσκηθέντος, εἴτε κατ' ἀποφάσεως μὴ ὑποκειμένης εἰς τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον, εἴτε τέλος ὅπως ὁ νόμος ρητῶς κηρύττει δικόγραφόν τι ὡς ἀπολύτως, καὶ οὐχὶ ὑπὸ ὅρων καὶ προσκαίρως, ἀπαράδεκτον. Ἀλλὰ τοῦ νόμου ρητῶς ὁρίζοντος ὅτι τὸ ἔγγραφον εἶναι προσωρινῶς μόνον ἀπαράδεκτον μέχρις οὗ ὑποβληθῇ εἰς τὸ πρόστιμον, ἕπεται ὅτι ἡ ἀπόρριψις αὐτοῦ ὡς ἀπαραδέκτου, κατὰ τρόπον μάλιστα ἀνόητον πλέον, ἀντιβαίνει εἰς τὸν ρητῶς δηλωθέντα σκοπὸν τοῦ νόμου.

Διὰ νὰ ἦναι σύμφωνον τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρὸς τὴν αἰτιολογίαν αὐτῆς καὶ πρὸς τὸν νόμον, ἔπρεπε ν' ἀποφαίνηται τὸ δικαστήριον ἀπαράδεκτον τὸ δικόγραφον *μέχρις οὗ προσαχθῇ τοῦτο φέρον τὴν νόμιμον βεβαίωσιν ὅτι ὑπεβλήθη εἰς τὸ πρόστιμον*, διότι ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου σκοπεῖ τὸν ἐξαναγκασμὸν εἰς πληρωμὴν τοῦ ἰσοτίμου τέλους διὰ προσωρινῆς ἕως τότε τοῦ δικαστηρίου ἀποχῆς, καὶ τοῦτο ἐδέχθησαν, ὡς εἴδομεν, τὰ τῆς οὐσίας δικαστήρια. Ἀπορριπτομένου ὅμως τοῦ δικογράφου, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ τέλος δὲν θὰ καταβληθῇ πλέον ὡς περιττόν, καὶ οὕτω τὸ Κράτος θὰ στερηθῇ αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ διάδικος θ' ἀπολέσῃ διὰ παντὸς τὰ ἐκ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ δικογράφου δικαιώματά του τιμωρούμενος διὰ ποινῆς, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς νόμος ἀπαγγέλλει. Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀπορρίψας τὸ δικόγραφον ὡς ἀπαράδεκτον, μετέβαλε τὸ ἁπλοῦν μέσον τοῦ ἐξαναγκασμοῦ, ὅπερ ὁ νομοθέτης ἐθέσπισεν, εἰς ποινὴν ἀπωλείας δικαιωμάτων, ἤτοι μετέβαλε τὴν ἀναβλητικὴν ἔνστασιν εἰς ἀκυρωτικήν, διότι κατὰ τὰ ἄρθρα 830 καὶ 837 τῆς Πολ. Δικ. ἐὰν ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις ἀπορριφθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀρ. Πάγου ὡς ἀπαράδεκτος, δὲν ἐπιτρέπεται πλέον ἄλλο ἔνδικον μέσον, ἡ δὲ προσβληθεῖσα ἐπὶ ἀναιρέσει ἀπόφασις καθίσταται ἀμετάκλητος καὶ ὁ ἀναιρεσείων καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα καὶ εἰς τὸ παράβολον. Οὐδὲ κατὰ φαντασίαν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συλλάβῃ ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 53 τοῦ περὶ Χαρτοσήμου νόμου ὅτι ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ τῷ ἀποδοθῇ τηλικαύτη σκληρότης, ὥστε διὰ τέλος μιᾶς δραχμῆς ἐπὶ δικογράφου ἀναιρέσεως ἢ προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως νὰ ἐσκόπει πανωλεθρίαν εἰς τὰ δικαιώματα τῶν διαδίκων, τὸ δὲ Κράτος νὰ χάσῃ καὶ τὴν δραχμὴν διὰ παντός.

Κατεκρίθη ὀρθῶς ὡς δημευτικὴ καὶ δρακοντεία ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ περὶ Χαρτ. νόμου, ἡ κηρύττουσα ἄκυρα τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα, τὰ εἰς ἀναλογικὸν τέλος ὑποκείμενα γεγραμμένα δὲ ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου ἢ μὴ ἀναλόγου χαρτοσήμου, ἐὰν μὴ ταῦτα ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ ἐλλεῖπον τέλος καὶ εἰς τὸ δεκαπλοῦν αὐτοῦ πρόστιμον· καὶ ὅμως ἡ διάταξις αὕτη εἶνε ἀσυγκρίτως ἐπιεικεστέρα τῆς ἐννοίας, ἣν ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπέδωκεν εἰς τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ αὐτοῦ νόμου, διότι ἐκείνη τοὐλάχιστον ἀφορᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς μεῖζον ποσὸν προστίμου δὲν πλήτει δὲ ἀπ' εὐθείας τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ μόνην τὴν ἀπόδειξιν αὐτοῦ, καὶ ταύτην ἐν μέρει καὶ μετὰ προθεσμίαν, ἀφήνουσα διέξοδον εἰς τὴν δι' ὅρκου ἀπόδειξιν καὶ σώζουσα τὴν ποινικὴν ἐπὶ ψευδορκίᾳ ἀγωγήν· ἀλλ' ἡ συνέπεια, ἣν ὁ Ἄρ. Πάγος ἐφήρμοσεν εἰς τὴν παράβασιν τῆς περὶ περιθωρίων διατάξεως, ἀποκόπτει πρόρριζον τὸ δικαίωμα ἄνευ μετριασμοῦ τινος ἢ προσφυγῆς, διὰ παράβασιν μάλιστα, ἥτις δυνατὸν νὰ προῆλθε καὶ ἐξ ἀπροσεξίας ἢ σπουδῆς εἰς προσθήκην λέξεών τινων ἐν τῷ περιθωρίῳ ἐλλείψει ἄλλου χαρτοσήμου κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν.

Εἶνε ἀδύνατον, νομίζω, νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Ἄρ. Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης ἠθέλησε νὰ σημάνῃ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου πάντα τὰ δικαστήρια ἐν γένει ὀφείλουσιν ἐπὶ ὁμοίας παραβάσεως ν' *ἀπορρίπτωσιν* ὡς ἀπαράδεκτα τὰ τοιαῦτα δικόγραφα.

Τοιαύτην προδήλως ἀντίθετον πρὸς τὸ σαφὲς γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ νόμου ἑρμηνείαν βεβαίως ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἠδύνατο καὶ δὲν ἐσκόπει νὰ καθιερώσῃ. Καίτοι ἡ ἀπόφασις ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ αἰτιολογίᾳ αὐτῆς δὲν ἐκφράζει τὸν κύριον λόγον ὅστις ἤγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀπόρριψιν τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως (διότι βεβαίως καὶ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ δικογράφῳ ἂν ὑπῆρχεν ἡ τοιαύτη παράβασις πάλιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου ἤθελεν ἀπορρίψῃ καὶ τοῦτο), ἐν τούτοις ἡ δυνατὴ ἐξήγησις τῆς τοιαύτης ἀπορρίψεως δέον, νομίζω, νὰ ζητηθῇ ἀλλαχοῦ, ἐνδεικνυομένη ὑπὸ σταθερᾶς μὲν ἀλλ' ἐξ ἴσου πλημμελοῦς νομολογίας του.

Ὁ Ἄρειος Πάγος, δικάζων ὡς ἀκυρωτικὸν δικαστήριον, φρονεῖ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς παρ' αὐτῷ ἰδιορρύθμου διαδικασίας, οὔτε δικαίωμα ἔχει οὔτε ὑποχρέωσιν νὰ ἐκδίδῃ προπαρασκευαστικὰς ἀποφάσεις ἀναβαλλούσας τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως, ἵνα προσαχθῶσιν ἐλλείποντα δικόγραφα εἴτε περιέχοντα εἴτε ἀποδεικνύοντα τοὺς λόγους τῆς ἀναιρέσεως· ἄρα ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα δικόγραφα πρέπει ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ ποινῇ ἀϊδίου ἀποκλεισμοῦ νὰ προσάγωνται ἐνώπιόν του ἐν νομίμῳ καὶ παραδεκτῇ ὑποστάσει.

Πόσον ἡ γνώμη αὕτη εἶνε πρὸς τὸν νόμον ἀντίθετος καὶ ἐπάγεται ἄδικον ἅμα καὶ σοβαρὸν κίνδυνον εἰς τὰ δικαιώματα τῶν διαδίκων, θὰ πειραθῶ ν' ἀποδείξω βραδύτερον.

Ἰω. Γ. Φραγκιᾶς

Ἐν Ἀθήναις τὴν δεκάτην ἐννάτην Ἰουνίου 1909 χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ ἐννάτου ἔτους ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 3 μ. μ. ὁ ὑποφαινόμενος Ἰω. Μερκούρης κλητὴρ τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν τῇ ἐγγράφῳ παραγγελίᾳ τοῦ διαδίκου Γεωργίου Δυοβουνιώτου, κατοίκου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ πληρεξουσίου αὐτοῦ Πέτρου Θηβαίου δικηγόρου ἐπέδωκα πρὸς τὸν κύριον Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τὸν Γεώργιον Λαγανόπουλον κάτοικον Ἀθηνῶν καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς, ἀντίγραφον ἐξ ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4650 τοῦ 1909 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν πρὸς γνῶσιν του καὶ ἐπιτασσόμενον ὅπως ἐμπροθέσμως παραλείψῃ τὴν κατοχὴν καὶ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐν τῇ ἀποφάσει καὶ τῇ ὑπ' ἀριθ. 11499 τοῦ 1908 περιλήψει κατακυρωτικῆς ἐκθέσεως τοῦ Συμβολαιογραφείου Ἀθηνῶν Α. Μητζοπούλου περιγραφομένην οἰκίαν μετὰ τῶν παραρτημάτων, παρακολουθημάτων καὶ τοῦ οἰκοπέδου αὐτῆς, προς δὲ ὅπως ἐμπροθέσμως τῷ καταβάλῃ τὰ ἐπιδικασθέντα ἔξοδα δρ. 25 τὰ τέλη δρ 11 καὶ διὰ τὸ ἀπόγραφον ἀντίγραφον ἐπιταγὴν καὶ ἐπίδοσιν δρ. 8, ἤτοι ἐν ὅλῳ δρ. 44 ἐντόκως καὶ εἰς ἔνδειξιν.

Ὁ λαβὼν **Α. Σπηλιάδης** — Ὁ κλητὴρ **Ι. Μερκούρης**

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Ὁ Θεὸς τῆς δυστυχισμένης τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης τόσον φειδωλὸς εἶνε καὶ τόσης εὐαισθησίας στερεῖται, ὥστε

Τὰ κυκλοφοροῦντα καὶ ὅταν μαγειρεύωνται δικαστικαὶ προαγωγαὶ δὲν αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκπέμψῃ ὀλίγον πνεῦμα πόνου πρὸς τὸ σῶμα εἰς τοὺς μαγειρεύοντας τὰς προαγωγὰς καὶ νὰ μεταδώσῃ ὀλίγον τρόμον εἰς τὰς χεῖράς των;

Εἰς τὸ σῶμα τὸ δικαστικὸν πλειοψηφοῦν εὐτυχῶς οἱ εὐπροσώπως δυνάμενοι νὰ διεκδικήσουν ἀνωτέρας θέσεις, μειοψηφοῦν δὲ οἱ προωρισμένοι νὰ ἐγκαινιάσουν τὸ ἔργον των μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωτοδίκου καὶ νὰ τὸ τερματίσουν μὲ τὸ αὐτὸ ἀξίωμα. Πρὸς τί ἄρα ὁ κλῆρος τῆς προαγωγῆς νὰ πίπτῃ, καὶ δὴ κατὰ σύστημα, ἐπὶ τοὺς τελευταίους, παρηγκωνισμένοι δὲ οἱ πρῶτοι ἢ νὰ ποτίζωνται μὲ τὸ χειρότερον τῶν δηλητηρίων, οἷον ἡ ἀπογοήτευσις, ἢ νὰ ἀγωνίζωνται ὅπως ἀφομοιωθῶσι μὲ ἐκείνους οἵτινες ὡς γέρας τῆς ἀνικανότητός των ἢ τοῦ ἐλαστικοῦ τοῦ χαρακτῆρός των λαμβάνουν ἑκάστοτε τὴν προαγωγήν;

Ἐνταῦθα κυριολεκτεῖ τὸ ἀποφθεγμα «τῶν φρονίμων ὀλίγα», ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ ὅτι οἱ συσκευάζοντες τοὺς ψιθυριζομένους προβιβασμοὺς δὲν εἶνε φρόνιμοι, ὁπότε θὰ μᾶς ἐννοήσουν μὲν θὰ κωφεύσουν δέ.

Ποία τις δέον νὰ εἶνε ἡ πρακτικὴ τῶν δικαστηρίων;

Γενικώτερον εἶνε ὁ καθαρισμὸς τῆς ἐννοίας τῶν

Τὰ ὅρια τῆς Πρακτικῆς δικονομικῶν διατάξεων ἐν μακρᾷ ἐφαρμογῇ.

Εἰδικώτερον δὲ καὶ συγκεκριμένως εἶνε ὁ καθ' ἕξιν ἄνετος καὶ συνεπῶς εὐχερὴς χειρισμὸς τῶν δικονομικῶν διατάξεων ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων του ὑπὸ δικαστικοῦ τινος λειτουργοῦ, ὥστε, ἄνευ δισταγμῶν περὶ τῆς νομιμότητος πάσης του ἐνεργείας, νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν κατὰ πάντα τρόπον ὑπαγορευόμενον ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς, χωρίς, λέγομεν, νὰ δαπανᾷ χρόνον καὶ δυνάμεις εἰς τὴν ἀδιάλειπτον προσοχὴν περὶ τοῦ ἂν ἑκάστη ἐνέργειά του εἶνε σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον. Ἡ ἐκ τῆς πρακτικῆς ἑπομένως ὠφέλεια εἶνε πρόδηλος καὶ σημαντικωτάτη. Ἄνευ αὐτῆς ἐπίπονος θὰ καθίστατο ἡ ἐπὶ τῶν πραγμάτων κρίσις, διότι δὲν θὰ ἦτο συνεχὴς ἡ ἀδίστακτος ἀντίληψις, αὐτὴ τῆς διανοίας ἡ διαύγεια.

Ἐν τούτοις καθὼς πᾶσα μακρὰ ἕξις, τελειοποιοῦσα τὴν δεξιότητα, ἀπαμβλύνει τὴν συναίσθησιν περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ συντελουμένου ἔργου, οὕτω καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρακτική, ὁπλιζομένη μὲ περισσὴν ἀφέλειαν, καθιστᾷ τὰς δίκας πεζὰς καὶ προχείρους συνομιλίας, ἐν αἷς τὰ πάντα διαπράττονται εὐχερῶς καὶ ἀνέτως, ὥστε νὰ μὴ παρατηρῆται ὅλη ἡ ἀπαιτουμένη προσοχὴ προκειμένου νὰ δοθῇ μάθημα νόμου καὶ δικαίου.

Πρὸς τὰς σκέψεις ταύτας δὲν ἔδωκεν ἡμῖν ἀφορμὴν μόνη ἡ τελευταία μεγάλη δίκη ἐν τῷ ἐνταῦθα Κακουργιοδικείῳ. Ἀπαράμιλλον βέβαια ὑπόδειγμα ἀφελείας θὰ παρα-

μείνῃ τὸ «*σώωωπα Ἀντώνη*» κατὰ μίαν τῶν δικῶν ἐπὶ τοῦ φόνου τοῦ Δηλιγιάννη. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν δίκην ἐκινδυνεύσαμεν ν' ἀπαμβλυνθῇ πᾶσα ἄλλη ἀντίληψις ἐκ τῆς προκαλουμένης διαρκῶς τοῦ λάχιστον θυμηδίας συνεπείᾳ τοῦ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀκουομένου «*ἡ Πόπη, τῆς Πόπης, τὴν Πόπην*», ὡς ἐὰν θέμα τοῦ δικαστικῶς ἀναπαρασταθέντος φρικτοῦ κοινωνικοῦ δράματος ἦτο νὰ γνωρίσωμεν καὶ οἰκειωθῶμεν μὲ τὴν ὕπαρξιν καὶ ὅλας τὰς τοιαύτας ἢ τοιαύτας ἰδιότητας μιᾶς γυναικός.

Τὰ πρόσωπα τῶν ἀτομικῶν πράξεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι γεγονότα κοινωνικὰ καὶ διὰ τοῦτο τίθενται ὡς προβλήματα δικαστικά, ἐρευνῶνται καὶ διεξετάζονται κατὰ τὰς συνηθείας καὶ ἰδιότητας αὐτῶν, μόνον καθ' ὅσον αἱ συνήθειαι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν χρησιμεύουσιν εἰς τὴν διερεύνησιν καὶ λύσιν τοῦ δικαστικοῦ προβλήματος, καθ' ὅλα δὲ τὰ ἄλλα τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα δικαιοῦνται ν' ἀξιώσωσιν ὅλον τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς ἠθικῆς των ὑποστάσεως καὶ ἐντὸς τοῦ δικαστηρίου, καθὼς καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, ἀπαραλλάκτως, καὶ μάλιστα κατὰ μείζονα λόγον καθ' ὅσον κινεῖται ἡ κοινὴ προσοχὴ καὶ ἡ περιεργία. Τὸ ἐναντίον δὲν θ' ἀπετέλει ἔλλειψιν προσηκούσης συμπεριφορᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ παράβασιν τοῦ νόμου κατάφωρον, ἀποτελεῖ αὐτόχρημα ἐξύβρισιν· ἐπὶ πλέον δὲ δυσχεραίνει σημαντικῶς τὴν προσήκουσαν τοῦ προβλήματος λύσιν. Τὰ πρόσωπα ἐν ταῖς δίκαις καλοῦνται «παθόντες, ἐνάγοντες, πολιτικῶς ἐνάγοντες, ἰδιῶται κατήγοροι, κατηγορούμενοι, διώκοντες, φεύγοντες, διάδικοι». Τὰ ὀνόματα καθ' ὅσον εἶνε δυνατὸν ἀποφεύγονται, πάντως εἶνε ἀδιάφορα, σκόπιμον καὶ εὐπρεπὲς εἶνε νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωνται—τόσον δὲ συχνὰ—ἰδίως ὅταν κατέστησαν τόσον περίεργα καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδεμίαν προκαλοῦσιν ἔννοιαν χρήσιμον διὰ τὴν δίκην, πᾶν τοὐναντίον μάλιστα.

Τὸ εἴπομεν πολλάκις· κυρίως ἐν τῷ Κακουργιοδικείῳ κραταιοῦται ἡ περὶ δικαίου ἰδέα, ἀνυψοῦνται τὰ ἠθικὰ συναισθήματα καὶ ρυθμίζεται ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη νομιμοφροσύνη, ἥτις ἄγει εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ πολίτου ὅτι ζῇ ἐν μέσῳ Κοινωνίας ἐξασφαλιζούσης τὴν ἐλευθερίαν καὶ πρόοδόν του. Ἐκεῖ, ὅπου τοιαύτη τελεῖται λειτουργία καὶ τοιαύτη γίνεται ἔμπρακτος ἀλλὰ καὶ θεωρητικὴ διδασκαλία ὑπὸ τῶν πεφωτισμένων δικανικῶν ρητόρων, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἀφέλεια τρόπων καὶ προχειρότης ἐκφράσεων, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ταπεινόν τι ἔστω καὶ ἄκομψον, δύνανται νὰ μὴ νοηθῶσι στενώτατα τὰ ὅρια ὅσης δήποτ' ἂν τύχῃ δικαστικῆς πρακτικῆς;

Τοιαύτην, ὡς ἀνωτέρω περιγράφομεν, ἔχοντες γνώμην περὶ τοῦ Κακουργιοδικείου, ἀνάλογον νοοῦμεν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ρητορικήν. Οὐχὶ ἁπλῶς καὶ ξηρῶς ἀπαριθμοῦσαν καὶ καταστάσσουσαν τὰ περιστατικὰ καὶ συμβάντα, ἀλλὰ καὶ ἀναλύουσαν αὐτὰ καὶ ἐξετάζουσαν καὶ ἐρευνῶσαν αὐτά, πρὶν ἢ τὰ ὑποτάξῃ εἰς τὸν νόμον, ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς των ἀπόψεως. Διότι σήμερον πλέον ἀποτελεῖ κοινοτάτην κοινοτοπίαν ὅτι πᾶν ἔγκλημα ἔχει τοσαύτην ἢ τοσαύτην βαρύτητα, κατὰ τὰ σταθμὰ πάντοτε τοῦ νόμου, ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς του σημασίας καὶ σπουδαιότητος. Τὸ ἐναντίον μόνον κατὰ τοὺς χρόνους σχολαστικῆς μεταφυσικῆς ἐδιδάσκετο. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ θετικὴ αὕτη ἄποψις τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου καθιστᾷ ἀναγκαιοτέραν τὴν εὐρυτέραν μόρφωσιν καὶ ρητορικὴν δύναμιν εἰσαγγελέων καὶ συνηγόρων, καθιστᾷ ἀναγκαιοτέραν τὴν προσεκτικὴν αὐτῶν ἀκρόασιν. Εὐτυχῶς οἱ σημερινοὶ ἔνορκοι εἶνε ἐντελῶς εἰς θέσιν νὰ ψαλλιδίζωσι τὰς ὑπερβολὰς τῆς ρητορικῆς. Ἀλλ' εἶνε ἐπιπόλαιος—δικαστὴς ἀσυνείδητος—ὁ μετὰ κομπασμοῦ δηλῶν ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν φώτων τοῦ μετὰ ἐπιστήμης καὶ ἐμπειρίας μελετήσαντος ἐπὶ ἡμέρας κατὰ πλάτος καὶ βάθος μίαν ὑπόθεσιν.

Τὸ νεότευκτον μέγαρον!

Κυριολεκτοῦμεν· δὲν εἶνε μόνον εἰδεχθὲς καὶ ἀπρεπέστατον τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀποτελοῦσι κίνδυνον καὶ μέγαν καὶ ἀναμφισβήτητον οἰβόθροι τοῦ Πρωτοδικείου. Δὲν χρειάζεται, ἢ νὰ πατήσῃ τις τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος τοῦ Καταστήματος, διὰ ν' ἀναγκασθῇ νὰ συλλάβῃ τὴν ρίνα του, κατὰ τὸ λεγόμενον, καὶ νὰ αἰσθανθῇ πνιγομένην τὴν ἀναπνοήν του. Ἡ δυσωδία εἶνε ἀφόρητος. Ἀποροῦμεν πῶς ὁ Δικαστικὸς Σύλλογος μετὰ τῶν ὑπογραμματέων καὶ γραφέων καὶ κλητήρων δὲν ἐξηγέρθη εἰς ἄμυναν ὑπὲρ τῆς ὑγιείας του, ἀποροῦμεν ἀκόμη περισσότερον πῶς τὸ ζήτημα δὲν ἐθεωρήθη οἱουδήποτε ἄλλου μᾶλλον ἐπεῖγον καὶ σπουδαιότερον ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου. Τὸ θεωροῦμεν δ' ἀπίστευτον ὅτι ἡ ἄμεσος διόρθωσις θὰ συναντήσῃ ἐμπόδιον ἐν τῇ συνειδήσει Ὑπουργοῦ, ὅστις παραχρῆμα διέταξεν ἐπισκευὰς καὶ συμπληρώσεις ἀσυγκρίτως ὀλιγώτερον ἐπειγούσας καὶ ἧσσον σημαντικάς.

Δημοσιογραφικὴ Θέσις;

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς παρατηρήσεις, ἐνστάσεις, προτάσεις παράπονα καὶ διαμαρτυρίας ἔτι περὶ τοῦ ἔργου τῆς ἐφημεριδογραφίας κατὰ τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν προανάκρισιν καὶ κατὰ τὰς δίκας. Ἀλλὰ πάντως δέον νὰ τεθῇ πλέον ὡς ἀναπότρεπτον δεδομένον, ὅτι, ὡς πανταχοῦ, καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἐφημεριδογραφία κατὰ ἕνα τινὰ τρόπον καὶ κατὰ μίαν ἀναλογίαν πρὸς τὸ σύνολον τοῦ περιβάλλοντος ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ μεταξὺ τῶν θεμάτων αὐτῆς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, ἀφοῦ καὶ παρ' ἡμῖν εὐτυχῶς ἀνεπτύχθη εὐοιώνως ἡ κοινωνικὴ συνείδησις μέχρι τοῦ ζωηροῦ διαφέροντος ὑπὲρ τῆς ταχείας καὶ προσηκούσης καταδιώξεως τῶν ἐγκληματούντων. Ἑπομένως εἶνε ἀδικαιολόγητος ἡ καὶ ἐν τῷ νέῳ καταστήματι τοῦ Κακουργιοδικείου ἔλλειψις εἰδικῆς θέσεως διὰ τοὺς δημοσιογράφους, ἵνα ἀνετώτερον καὶ κατ' ἀκολουθίαν πληρέστερον καὶ ἀκριβέστερον ἐκπληρῶσι τὸ ἔργον, τὸ καθῆκον αὐτῶν. Διότι ἡ σημερινή των θέσις, ἐν μέσῳ ἀφορήτου καὶ ἀποπνικτικοῦ συνωστισμοῦ, εἶνε τόσον ἀξία οἴκτου, ὥστε θὰ ἦτο ἀξιοθαύμαστον καὶ ἐντελῶς ὑπεράνθρωπον ἂν κατώρθουν νὰ ἐπαρκῶσιν εἰς τὸ ἔργον πλήρους καὶ ἀκριβοῦς περιγραφῆς τῆς διαδικασίας. Πρόκειται περὶ πρώτης τάξεως κοινωνικῆς ἀνάγκης.

Στρατοδικεῖα

Πρέπει νὰ εἶνε τόση ἡ πεῖρα ὅλων μας, ὥστε νὰ μὴ περιμένωμεν πρακτικὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς πρὸς τὴν δημοσιότητα ἀναγγελθείσης ὡς ταχθείσης Ἐπιτροπῆς νομικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀνδρῶν περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας. Ἀλλὰ τέλος πάντων ἂς τεθῇ καὶ τὸ μεγαλωστὶ μέγα ζήτημα τοῦτο ἐπὶ τάπητος. Διότι οἷαν δήποτε καὶ ἄν τις ἔχῃ γνώμην περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῶν Στρατοδικείων, δὲν θὰ τολμήσῃ, ν' ἀρνηθῇ, ὅτι, ὡς λειτουργοῦσι παρ' ἡμῖν, ἀποτελοῦσι συχνὰ εἰρωνείαν καὶ οὐχὶ σπανίως σαρκασμὸν κατὰ πάσης στοιχειώδους ἀντιλήψεως περὶ νόμου καὶ δικαίου καὶ κοινωνικῆς συνειδήσεως καθ' ἣν δέον νὰ κανονίζηται ἡ ἐνέργειά των.

Ἐκεῖνο δέ, ὅπερ ἀποτελεῖ αὐτόχρημα ἄρνησιν πάσης οὐχὶ δικαιοσύνης ἀλλὰ καὶ στοιχειώδους λογικῆς καὶ αἰδοῦς ἔτι εἶνε τὸ καλούμενον Ἀναθεωρητικὸν Στρατοδικεῖον, ἐν ᾧ ἄνθρωποι ἐντελῶς ἀνίδεοι ἐπιστήμης νομικῆς, ἐνίοτε μαθηταὶ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, κρίνουσι καὶ ἀποφασίζουσι ἐπὶ ἀφῃρημένων νομικῶν ζητημάτων—**ἀποτελοῦσιν Ἀκυρωτικόν!**

Ἀριθ. 4965.

Ἀποδεικτικὸν κοινοποιήσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ σήμερον τὴν 6 τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1909 ἐννάτου ἔτους ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 3 μ. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητὴρ τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν Παναγῆς Ἀμπάτης. Κατ' ἔγγραφον παραγγελίαν τοῦ δικηγόρου Κωνσταντίνου Στελακάτου Λοβέρδου πληρεξουσίου τοῦ Μιχαὴλ Γ. Λιβαδᾶ κατοίκου Ληξουρίου καὶ διαμένοντος εἰς Ἀθήνας, μετέβην καὶ ἐπέδωκα πρὸς τὸν κ. εἰσαγγελέα τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν κάτοικον ἐνταῦθα, διὰ τὸν Σπυρίδωνα Γοργορίνην ποτὲ Ἀναστασίου κάτοικον Χιονάτα Ἐλῃοῦ ἀλλὰ νῦν ἀπόντα καὶ ἀγνώστου διαμονῆς, τὴν ἀπὸ 5 Μαρτίου 1909 ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τῶν Παναγῆ Γοργορίνη ποτὲ Ἀναστασίου καὶ Ἑλένης χήρας Ἀναστασίου Γοργορίνη ὡς νομίμου ἐπιτρόπου τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ της Ἀναστασίου, κληρονόμων ἁπάντων τοῦ πατρός των Ἀναστασίου Γοργορίνη κατοίκων Χιονάτων, ἀπευθυνομένην ἐνώπιον τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν, ἔχουσαν δὲ ὡς ἑξῆς·—«Ἀγωγὴ Μιχαὴλ Γ. Λιβαδᾶ κατοίκου Ληξουρίου καὶ διαμένοντος εἰς Ἀθήνας. Κατὰ Παναγῆ καὶ Σπυρίδωνος ἀδελφῶν Γοργορίνη ποτὲ Ἀναστασίου, καὶ Ἑλένης χήρας Ἀναστασίου Γοργορίνη, ὡς νομίμου ἐπιτρόπου τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ της Ἀναστασίου Γοργορίνη, κληρονόμων ἁπάντων τοῦ πατρός των Ἀναστασίου, κατοίκων Χιονάτα Ἐλῃοῦ Κεφαλληνίας τοῦ δὲ Σπυρίδωνος ἀγνώστου διαμονῆς. Ἐνώπιον τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν. Κυριεύω καὶ ἀνεπιλήπτως νέμομαι οἰκίας μετὰ συνεχομένου κήπου, κειμένης ἐν τῇ πόλει Ληξουρίου τοῦ ὁμωνύμου Δήμου συνοικίᾳ Ταξιαρχῶν τῶν μὲν $^{2}/_{3}$ αὐτῆς ἐκ κληρονομίας τοῦ πάππου μου Μιχαὴλ Λιβαδᾶ, καὶ τοῦ θείου μου Θεαγένους Λιβαδᾶ, τοῦ δὲ ἑτέρου τρίτου ἐξ ἀδιαιρέτου τίτλῳ ἀγορασίας νομίμως μεταγραφέντος ἀπὸ Ἀριστείδη Λιβαδᾶ καὶ ἥτις ὁροθετεῖται ἀνατολικομεσημβρινῶς ὑπὸ δημοσίας ὁδοῦ, δυτικῶς κληρονομίας Δημητρίου Ξυδιᾶ καὶ ἀρκτικῶς κληρονομίας Παναγῆ Γοργορίνη. Πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς ἀνωτέρω οἰκίας ὑπάρχει γήπεδον συνεχόμενον, καὶ ὅπερ τυγχάνον τῆς ἀποκλειστικῆς κυριότητός μου ὡς παρακολούθημα, ἐνοῦται μετὰ τῆς οἰκίας κληρονομίας Παναγῆ Γοργορίνη, κατὰ δὲ τὴν 27 Μαρτίου 1879, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20108 συμβολαίου τοῦ συμβολαιογράφου Πάλλης Γεωργίου Α. Λουκέρη, ὁ πάππος μου Μιχαὴλ Λιβαδᾶς, ὡς ἀπόλυτος κύριος τῆς ἄνω περιγραφείσης οἰκίας μετὰ τοῦ πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος γηπέδου, συνεβλήθη μετὰ τοῦ Παναγῆ Γοργορίνη πάππου ἐκ πατρὸς τῶν νῦν ἐναγομένων καὶ ἐπέτρεψε ἐκείνῳ κατὰ παράκλησιν καὶ προσωρινῶς ν' ἀνοίξῃ ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς οἰκίας του ἐν παράθυρον σιδηρόφρακτον μὲ ἐσωτερικὰ παραθυρόφυλλα, βλέπον πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς οἰκίας μου μέσον τῶν ὁποίων, οἰκιῶν, κεῖται τὸ ἄνωθι γήπεδον, ἐπέτρεψε δὲ καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν ἐμὸν πάππον νὰ ἀνοίξῃ τοιοῦτον παράθυρον εἰς τὸν πρὸς δυσμὰς τοῖχον τῆς οἰκίας του, καὶ ὁ μὲν Γοργορίνης ἤνοιξε τὸ ἐπιτραπὲν αὐτῷ παράθυρον ὑπάρχον ἔτι· ὁ δὲ πάππος μου καὶ οἱ αὐτῷ διάδοχοι οὐδέποτε. Ἐπειδὴ δὲν ἀνέχομαι ἐπὶ πλέον τὴν ὕπαρξιν τοῦ παραθύρου. Ἐπειδὴ δικαιοῦμαι δυνάμει τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως οὐ μήν, ἀλλὰ καὶ τοῦ νόμου νὰ κλείσω τὸν φωταγωγὸν ἐκεῖνον. Ἐπειδὴ ὁ κατὰ παράκλησιν ἐκεῖνος φωτισμὸς προσωρινῶς δοθεὶς εἰς τὴν γειτονικήν οἰκίαν· δύναται παρελεύσει τοῦ νομίμου χρόνου νὰ τραπῇ εἰς πραγματικὴν δουλείαν φωτὸς προσβαλλομένης οὕτω μερικῶς τῆς ἐλευθέρας κυριότητός μου. Ἐπειδὴ οὐδενὶ τὸ ἐμὸν κτῆμα ὅπως δήποτε δουλεύει. Ἐπειδὴ κύριοι καὶ κάτοχοι τῆς οἰκίας Παναγῆ Γοργορίνη τυγχάνουσι οἱ νῦν ἐναγόμενοι ὡς κληρονόμοι τοῦ πατρός των Ἀναστασίου, τούτου δὲ κληρονόμου τοῦ πάππου των Παναγῆ. Διὰ ταῦτα καὶ τὰ ἐν καιρῷ προστεθησόμενα. Καλῶν τοὺς ἐναγομένους πρὸς ἐμπροθεσμον ἀπολογίαν καὶ συζήτησιν τῆς παρούσης ἐνώπιον τοῦ ἄνωθι δικαστηρίου ἐξαιτοῦμαι· νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παροῦσα ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος. Ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ ἐλευθέρα πάσης δουλείας κυριότης μου, ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἱστορικῷ τῆς παρούσης περιγραφείσης οἰκίας, ἐπιτραπῇ εἰς ἐμὲ ὅπως δι' ἐξόδων τῶν ἐναγομένων κλείσω τὸ πρὸς τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἀνωτέρω οἰκίας μου παράθυρον. Κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις καὶ καταδικασθῶσιν εἰς τὰ δικαστικὰ δαπανήματα καὶ τέλη.—Ληξούριον τῇ 5 Μαρτίου 1909—ὁ πληρεξούσιος τοῦ ἐνάγοντος δικηγόρος. Κ. Στελακάτος Λοβέρδος. Ἁρμόδιος δικαστικὸς κλητὴρ ἐπιδότω τὴν παροῦσαν πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν διὰ τὸν Σπυρίδωνα Γοργορίνην ποτὲ Ἀναστασίου κάτοικον Χιονάτα Ἐλῃοῦ καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς. Δημοσιευθήτω δὲ διὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Δικαιοσύνη» διὰ τὰς νομίμους συνεπείας. Ληξούριον αὐθημερὸν—ὁ παραγγέλων πληρεξούσιος δικηγόρος Κ. Στελακάτος Λοβέρδος».—Εὑρὼν δὲ προσωπικῶς τὸν κ. Εἰσαγγελέα εἰς τὸ ἐνταῦθα κατάστημα τῆς εἰσαγγελίας, ἐπέδωκα πρὸς αὐτὸν τὴν ἀνωτέρω μνημονευομένην ἀγωγὴν καὶ συνυπέγραψε μετ' ἐμοῦ τὸ παρόν, ὁ λαβὼν Εἰσαγγελεὺς—Κ. Τσουκαλᾶς—ὁ δικαστικὸς κλητὴρ Παναγῆς Ἀμπάτης. Ὅτι ἀληθὲς ἀντίγραφον ἐκ τοῦ εἰς χεῖρας μου εὑρισκομένου πρωτοτύπου.

Ἀργοστόλιον τῇ 6 Μαρτίου 1909.

Ὁ Δικαστικὸς κλητὴρ **Παναγῆς Ἀμπάτης**

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς ἀνωτέρω ὑπογραφῆς τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν Παναγῆ Ἀμπάτη.

Ἀργοστόλιον τῇ 7 Μαρτίου 1909.

Ὁ Προεδρεύων τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικῶν

Α. Παπανδρέου

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην (18) Ἰουνίου 1909 ἐννεακοσιοστοῦ ἐννάτου ἔτους, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 5 Μ. Μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητὴρ τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν Γεωρ. Γιαννόπουλος, τῇ ἐγγράφῳ παραγγελίᾳ τοῦ Δικηγόρου κ. Ἰωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου τῆς ἐν Πειραιεῖ ἑδρευούσης ὁμορρύθμου Ἐμπορικῆς Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ν. Ε. Κοτσώνης» ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ αὐτῆς Ἀντωνίου Ν. Κοτσώνη, κατοίκου Πειραιῶς, μετέβην καὶ ἐπέδωκα πρὸς τὸν Κον Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ἐνταῦθα, διὰ τὸν Δημήτριον, Ε. Καρέλην, κάτοικον Καρβασσαρᾶ καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς, τὴν ἀπὸ 2 Μαΐου ε. ε. ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου καλεῖ τὸν ἀντίδικον πρὸς συζήτησιν μετὰ τριάκοντα πέντε (35) ἡμέρας ἀπὸ σήμερον καὶ ἐξαιτεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος διά τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως καὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως νὰ τῷ πληρώσῃ δραχ. τριακοσίας δεκαπέντε καὶ 50)00 (315 καὶ 50)00) ἐντόκως πρὸς 9 ο)ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς 11 Ἀπριλίου 1909 μέχρις ἐξοφλήσεως καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐκ δραχ. ὀκτώ. καὶ νὰ καταδικασθῇ εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Ὁ Λαβὼν Εἰσαγγελεὺς **Α. Σπηλιάδης**

Ὁ Δικ. Κλητὴρ **Γ. Γιαννόπουλος**

Ὅ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἀθῆναι τῇ 23 Ἰουνίου 1909.

Ὁ Πληρεξ. Δικηγόρος **Ἰω. Παπαβασιλείου**

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην (18) Ἰουνίου 1909 ἐννεακοσιοστοῦ ἐννάτου ἔτους, ἡμέραν Πέμπτην, καὶ ὥραν 5 μ. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητὴρ τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν κ. Γεῶρ. Γιαννόπουλος τῇ ἐγγράφῳ παραγγελίᾳ τοῦ δικηγόρου κ. Ἰω. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου τῆς ἐν Πειραιεῖ ἑδρευούσης ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ν. Ε. Κοτσώνης» ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ αὐτῆς Ἀντ. Ν. Κοτσώνη, μετέβην καὶ ἐπέδωκα πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν κατοικοεδρεύοντα ἐνταῦθα, διὰ τὸν Δημήτριον Καρέλην, κάτοικον Καρβασσαρᾶ, καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς, ἀντίγραφον ἐξ ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 488 (1909) ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Βορείου Πλευρᾶς Πειραιῶς πρὸς γνῶσίν του καὶ ἐπιτασσόμενον ἵνα ἐμπροθέσμως τῇ πληρώσῃ διὰ κεφάλαιον δραχ. 208 καὶ $^{50}/_{00}$, δι' ἐπιδικασθέντα ἔξοδα δικαστικὰ δραχ. 15 καὶ διὰ τὸ ἀπόγραφον, ἀντίγραφον, ἐπιταγὴν καὶ ἐπίδοσιν δραχ. 15, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. διακοσίας τριάκοντα ἑκτὼ καὶ 50)00 (238 καὶ 50)00) καὶ ταύτας ἐντόκως πρὸς 8 ο)ο ἐτησίως ἄχρις ἐξοφλήσεως. Καὶ εἰς ἔνδειξιν.

Ὁ Λαβὼν Εἰσαγγελεὺς **Α. Σπηλιάδης**

Ὁ Δικ. Κλητὴρ **Γ. Γιαννόπουλος**

Ὅ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἀθῆναι τῇ 23 Ἰουνίου 1909.

Ὁ Πληρεξ. Δικηγόρος

Ἰω. Παπαβασιλείου

Ἀριθ. 1319 **Ἀποδεικτικόν**

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν δεκάτην ἕκτην Ἰουνίου 1909 ἔτους ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 10 π. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητὴρ τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν Αὐγουστῆς Ηλάτων τῇ ἐγγράφῳ παραγγελίᾳ τοῦ ἐν Σύρῳ δικηγόρου Φρίτσου Βάλληνδα, πληρεξουσίου τοῦ Νικολάου Ξενάκη κατοίκου Ἄνδρου διαμένοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, μετέβην εἰς τὸ ἐνταῦθα κατάστημα τῆς Εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ ἐπέδωκα πρὸς τὸν κύριον Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν διὰ τὸν ἀγνώστου διαμονῆς Δημήτριον Μωραΐτην κάτοικον Ἄνδρου τὴν κατ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τῶν Καλημέρη Καλημέρη διευθυντοῦ τοῦ ἐν Σύρῳ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κατοίκου Ἑρμουπόλεως, Νικολάου Ἐμπειρίκου κατοίκου Ἄνδρου καὶ Δημητρίου Καρέλλα κατοίκου Ἀθηνῶν ὡς ὁριστικῶν συνδίκων τῆς πτωχεύσεως Δημητρίου Μωραΐτου, καὶ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 505 τοῦ 1909 ἀποφάσεως τῶν ἐν Σύρῳ Πρωτοδικῶν, ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1909 ἔφεσιν τοῦ ρηθέντος Νικολάου Ξενάκη, ἀπευθυνομένην ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, δι' ἧς καλεῖ τοὺς ἀντιδίκους, πρὸς συζήτησιν ἐμπροθέσμως ἐνώπιον τοῦ ἀνωτέρω δικαστηρίου καὶ ἐξαιτεῖται· Νὰ ἐξαφανισθῇ ἢ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1909 ἀνακοπή του κατὰ τῶν ἀντιδίκων καὶ τοῦ δι' αὐτῆς ἀνακοπτομένου δικαστικοῦ συμβιβασμοῦ, νὰ ἀκυρωθῇ ἢ ἄλλως μὴ ἐπικυρωθῇ ὁ ἀνακοπτόμενος συμβιβασμός, νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ νομίμου προστίμου, νὰ ἐπιβληθῶσι τὰ ἔξοδα καὶ τέλη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν εἰς βάρος τῆς πτωχεύσεως. Εἰς βεβαίωσιν συνέταξα τὸ παρὸν ὅπερ ὑπεγράφη νομίμως.

Ὁ λαβὼν Εἰσαγγελεὺς **Α. Χ. Τσέλλος** — Ὁ Κλητὴρ Α. Πλάτων